



PIAȚA SFATULUI, BRAȘOV

PROCES-VERBAL DEZBATERE PUBLICĂ DIN CADRUL PROCESULUI DE CONSULTARE A ARHITECTILOR, MEMBRI AI FILIALEI OAR BRAȘOV-COVASNA-HARGHITA

Nr. 02 / 11.03.2020

Miercuri, 11 martie, 2020, ora 16:00, Ordinul Arhitecților din Romania, filiala Brașov-Covasna-Harghita a găzduit dezbaterile publice din cadrul procesului de consultare a populației, referitoare la Tema concursului de soluții de arhitectură „**Amenajare Piața Sfatului Brașov**”, organizat de Ordinul Arhitecților din România, Autoritate Contractantă Primăria Municipiului Brașov. În registrul de evidență a participanților s-au înscris un număr de peste 30 arhitecți locali, care și-au exprimat opinia asupra Temei concursului.

În aceasta intalnire au fost dezbătute următoarele aspecte:

1. Domnul Nicolae Țaric, membru al echipei de proiectare care a elaborat amenajarea actuală a Pieței Sfatului, a prezentat proiectul așa cum a fost el gândit și implementat:

- a fost descrisă starea pieței din perioada anterioară, când era folosită doar ca o mare parcare, fără atribute de loc de întâlnire sau de promenadă;
- în perioada 1986-1987, printr-o decizie politică corelată a Primăriei Brașov și a Consiliului Județean a fost posibilă amenajarea pietonală a pieței, împreună cu toate spațiile comerciale de pe conturul acesteia;
- în cadrul instituției „Proiect Brașov” au fost organizate echipe atât pentru sistematizarea pieței, cât și pentru amenajarea magazinelor și a restaurantelor de pe perimetru;
- topografia denivelată a pieței a fost sistematizată prin propunerea a 3 platforme înclinate, legate între ele cu rampe și scări;
- proiectul de amenajare a cuprins și partea din strada Mureșenilor aferentă pieței, prin traversarea unor linii de paviment din marmură până pe trotuarul opus;
- calupurile de bazalt regăsite în Piața Sfatului, existente cel puțin pe zona de promenadă Șirul Graului, cu dimensiuni echivalente pe toate cele 3 laturi (20-25cm) au fost tăiate și reutilizate în noua amenajare;
- toate noile elemente de design (dale beton, bănci, jardiniere, corpuri de iluminat) au fost gândite de proiectanți și executate cu sprijinul fabricilor și manufacturilor locale (nu cumparate!); folosirea aluminiului pentru Casa Poporului de la București a permis folosirea alamei ca material uzual pentru aceste amenajări;
- fântâna, poziționată la intersecția unor direcții principale de promenadă, a încercat recuperarea (postmodernistă) a istoriei, replicând ideea arcelor butante ale catedralelor gotice; aceasta a fost dotată cu o instalație de apă importată din Italia, care cuprindea jocuri de lumini și muzică pentru fiecare oră;



- fântâna mare a fost gândită împreună cu o largă rigolă circulară turnată în fontă la uzinele Tractorul Braşov, care făcea posibilă preluarea apelor meteorice din piaţă, precum şi protejarea fântânii de eventuale viituri naturale;
- fântâna mică a fost o replică a unei fântani istorice, sub consilierea istorică a lui Gunther Schuller(?); dată fiind personalitatea robustă a saşilor, care nu ar epata cu materiale nobile în configurarea mediului lor construit, fântâna a fost reconstituită din poze cu mozaicuri de ciment atent selecţionate;
- de asemenea, a fost păstrat locul fântânii de porumbei, existentă şi în perioada comunistă, aceasta fiind şi ea turnată tot în mozaic spălat;
- referitor la instalaţiile din piaţă, proiectanţii ar fi propus realizarea unui canal tehnic, dar, dată fiind presiunea de buget şi timp de execuţie, această soluţie ar fi fost invalidată de decidentul politic; această decizie face ca şi acum reparaţiile instalaţiilor să poată fi realizate doar prin metoda şanţurilor deschise;
- mai mult de atât, consistenţa inegală a terenului de fundare, precum şi existenţa unor subsoluri de depozitare în cadrul pieţei medievale, au condus la decizia de a turna o dală groasă de beton armat (20-25cm) care să echilibreze eforturile transferate către teren;
- proiectul de amenajare din anii '80 a fost implementat în paralel cu transformarea în pietonal a străzii Republicii, design care marca zidurile cetăţii desfiinţate la începutul perioadei moderne;
- proiectul descris a fost menţionat succesiv în revista Arhitectura ('89,'90,'91) şi a fost premiat de către Uniunea Arhitecţilor în 1988.

2. A fost prezentată adresa întocmită de către OAR filiala Braşov-Covasna-Harghita din 30.04.2015, elaborată în urma întâlnirii dintre reprezentanţii Primăriei Municipiului Braşov (viceprimar Miklos Gantz, arhitect şef Marilena Manolache) şi ai OAR (Johannes Bertleff, Nicolae Ţaric, Răzvan Dracea), din 22.04.2015. Conform acestui document, OAR prezenta Primăriei 3 scenarii posibile de intervenţie în Piaţa Sfatului:

- lucrări de întreţinere curentă, fără nicio modificare asupra amenajărilor existente;
- lucrări de amplasare medie, prin înlocuirea unor finisaje uzate sau eliminarea unor obiecte cu importanţă redusă în ansamblu (socluri banchete, jardiniere);
- lucrări de reproiectare, prin intermediul unui concurs, scenariul în care ne aflăm acum.

Deşi Primăria Municipiului Braşov a răspuns prin adresa AR/33373/04.05.2015/VI-B3 că alege primul scenariu de intervenţie (curăţarea finisajelor şi a obiectelor de mobilier existente), cu această ocazie au fost operate următoarele modificări:

- renunţare la rigola circulară din jurul fântânii prin înfundarea cu piatră cubică-bazalt, lasând piaţa fără nicio captare de ape meteorice;
- vopsirea mozaicurilor de la Fântâna Istorică cu o tencuială pe bază chimică, degradată prin exfoliere în momentul actual;
- înlocuirea inelului din alamă din jurul fântânii pentru porumbei cu un soclu realizat din bazalt;
- desfiinţarea jardinierelelor din proiectul original;
- mutarea bancilor din proiectul original pe un alt amplasament.

Din acest moment au început dezbateri libere, de unde adnotăm punctele de vedere exprimate, fie pe rând, fie în discuţii vii, intercalate.



1. S-a exprimat punctul de vedere că, în lipsa unui „ctitor”, în sensul unui decident politic cu voință și viziune, calitățile proiectului câștigător prin concurs pot fi serios viciate în implementare; în aceeași ordine de idei, de corelare a proiectului câștigător cu decizia politică, s-a ridicat problema definirii clare și transparente a partenerilor implicați (decident politic, riverani, investitori locali, proiectanți).
2. S-a exprimat punctul de vedere că amenajarea actuală a pieței este o operă de arhitectură postmodernistă care ar trebui păstrată și protejată ca atare; chiar dacă a fost proiectată și executată în timpul regimului comunist, valoarea spațială a proiectului este în acord cu amenajările de spațiu public din anii '80 din întreaga Europă.
3. S-a exprimat punctul de vedere că ar trebui elaborat un PUZ coordonator pentru întreaga Cetate înainte de lansarea temei de concurs, astfel încât această amenajare să fie corelată cu viziunea de ansamblu; de asemenea, s-a semnalat nevoia unui regulament pentru zona Cetății, nu numai pentru regimul de construire, ci chiar și pentru amenajările și semnele publicitare de fațada („*piața e definită de fațade*”).
4. Chiar și în lipsa unui PUZ detaliat pentru Cetate, s-a argumentat că este obligatorie corelarea amenajărilor propuse de proiectul câștigător cu restul amenajărilor din Cetate, fie ele existente, previzionate sau propuse de către concurenți (relație Piața Sfatului-Canalul Graft prin Țarcul Căldărarilor; relație Piața-Piața Enescu prin pasaj; relație Piața-Biserica Neagră prin Curtea Honterus etc.)
5. S-a punctat faptul că realizarea dalei generale de beton ar fi ridicat umiditatea clădirilor adiacente pieței și că, pe lângă necesitatea captării apelor meteorice, proiectul câștigător ar trebui să aibă în vedere un sistem de drenare adicent subsolurilor din piață.
6. S-a adus în discuție o problema de funcționalitate a Pieței Sfatului în particular și a Cetății în general, respectiv depopularea și transformarea acesteia într-un centru nelocuit, în contrapartidă cu investițiile masive dedicate turismului (restaurante, cafenele, hoteluri etc.) În acest sens, a fost solicitată o strategie de favorizare a locatarilor, care în acest moment au parte de un acces dificil, pierd locuri de parcare prin operațiunile de pietonalizare, nu au acces la comerț de proximitate, au parte de poluară sonoră, fie de la concerte periodice, fie din cauza discotecilor și a petrecăreților nocturni. Din această perspectivă ar fi importantă definirea unui concept al Cetății care să nu o transforme doar într-un loc pentru consum turistic, așa cum se petrece acum.
7. S-a punctat că întrebarea din chestionar referitoare la locurile de joacă este periculoasă, în sensul că nu ar trebui să fie inteles de către municipalitate că pot fi instalate locuri de joacă prefabricate în spațiul pieței.
8. S-a argumentat că este necesară gândirea altei amenajări, în acord cu condițiile istorice actuale; dacă amenajarea existentă a răspuns unei societăți monofuncționale, în care piața putea fi gândită doar ca promenadă cu comerț și alimentație publică, în acest moment sunt mult mai multe interese care își fac simțită prezența în piață: turiști, localnici, culte,



alimentație publică care ocupă spațiul pieței cu mese și umbrele, târguri sezoniere care ocupă piața intermitent, felurite tipuri de concerte sau festivități sportive care necesită dimpreună o gândire coordonată cu imaginea de ansamblu a viitoareii piețe.

9. S-a insistat asupra deranjului produs de întreținerea curentă a instalațiilor sau de înlocuirea acestora prin „metoda șanțurilor deschise” și s-a propus prevederea unui canivou care să poată sistematiza atât traseul instalațiilor, cât și racordul imobilelor cu fiecare utilitate în parte.

În completarea acestor informații adnotate în timpul dezbaterii publice, arhitecții brașoveni au completat separat chestionarul dedicat, anexă a prezentei documentații.

Consilieri profesionali

Arh. Burbea – Milescu Emil

Arh. Radu Tudor Ponta

Data: 27.03.2020